

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมป้องกันภาวะความดันโลหิตสูง และปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันภาวะความดันโลหิตสูงของสตรีไทยมุสลิมกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นความดันโลหิตสูง ได้แก่ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อภาวะความดันโลหิตสูง การรับรู้ความรุนแรงของภาวะความดันโลหิตสูง การรับรู้ภาวะคุกคามของภาวะความดันโลหิตสูง การรับรู้ความเป็นไปได้ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันภาวะความดันโลหิตสูง บรรทัดฐานหรือค่านิยมวัฒนธรรมอิสลาม ประวัติการเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัว การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันภาวะความดันโลหิตสูง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สตรีไทยมุสลิมที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปมีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลบาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส (กลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน โรงพยาบาลบาเจาะ, 2549)

กลุ่มตัวอย่างคือ สตรีไทยมุสลิมที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 131 คน ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1. เป็นสตรีไทยมุสลิมที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในตำบลบาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส
2. น้ำหนักตัวเกินมาตรฐานโดยมีค่าดัชนีมวลกายมากกว่า 24.9 กิโลกรัมต่อตารางเมตร
3. ไม่เคยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูง
4. ระดับความดันโลหิตไม่เกิน 140/90 มิลลิเมตรปรอท

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดจากการคำนวณด้วยสูตรวิเคราะห์อำนาจการทดสอบสถิติที่ศึกษา (Power Analysis) ของโคเฮน (Cohen, 1988) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = .05$) และอำนาจการทดสอบ (power of test : $1-\beta$) ที่ .80 ร่วมกับการใช้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุ (multiple coefficient of determination: R^2) เป็นค่าที่จะบ่งบอกว่าตัวแปรอิสระร่วมกันอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้เท่าไร ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดผลการจัดกระทำทางการวิจัย (effect size: f^2) เท่ากับ .11 เนื่องจากผลการศึกษาของสุจิตรา (2549) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันโรคหัวใจและหลอดเลือดของสตรีไทยมุสลิมวัยหมดประจำเดือน

ซึ่งมีกรอบแนวคิดที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการศึกษาในครั้งนี้ โดยพบว่าแรงจูงใจด้านสุขภาพ และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรม การป้องกันโรคหัวใจและหลอดเลือดของสตรีไทยมุสลิมวัยหมดประจำเดือนได้ร้อยละ 10 ($R^2 = .10$) และเมื่อนำมาแทนค่าตามสูตร

$$f^2 = \frac{R^2}{1-R^2}$$

$$\text{ได้ค่า } f^2 = 0.11$$

ซึ่งเป็นค่าขนาดผลการจัดกระทำทางการวิจัยในระดับปานกลาง (Cohen, 1988) หลังจากนั้นนำค่า f^2 หาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร

$$N = \frac{\lambda}{f^2}$$

N หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

λ หมายถึง ค่าอำนาจการทดสอบระดับ 95 % ที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .05 โดยการ เปิดตารางเปรียบเทียบ

f^2 หมายถึง ค่าขนาดผลการจัดกระทำทางการวิจัย

โดยการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนตัวแปรอิสระที่ศึกษาทั้งหมด 7 ตัวแปร นี้ จึงได้ค่าอำนาจการทดสอบ (λ) เท่ากับ 14.4 เมื่อนำมาแทนค่าในสูตร จึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\begin{aligned} N &= \frac{14.4}{0.11} \\ &= 131 \text{ คน} \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 13 ข้อ ประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ น้ำหนัก ส่วนสูง ค่าดัชนี มวลกาย ระดับความดันโลหิตตัวบน ระดับความดันโลหิตตัวล่าง ประวัติการเจ็บป่วยของสมาชิกใน ครอบครัว ด้วยภาวะความดันโลหิตสูง ประสิทธิภาพในการดูแลคนในครอบครัวหรือคนใกล้ชิดที่

เป็นความดันโลหิตสูง การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันภาวะความดันโลหิตสูง และการตรวจร่างกายประจำปี

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยร่วมด้านศาสนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับบรรทัดฐานหรือค่านิยมวัฒนธรรมอิสลาม จำนวน 12 ข้อ คำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	คำตอบนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	คำตอบนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมาก
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	คำตอบนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	คำตอบนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด

กำหนดค่าคะแนนของระดับความคิดเห็น/ความรู้สึกในแต่ละข้อคำถามดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	คะแนน
เห็นด้วย	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

การแปลผลค่าคะแนนปัจจัยร่วมโดยรวมพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบสอบถามโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งระดับการรับรู้เป็น 4 ระดับด้วยวิธีกำหนดอันตรายภาคขึ้น นำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุดหารด้วยจำนวนชั้นที่ต้องการ (ชูศรี, 2546) และกำหนดช่วงคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการรับรู้
1.00-1.75	ต่ำ
1.76-2.50	ปานกลาง
2.51-3.25	สูง
3.26-4.00	สูงมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยด้านการรับรู้ของบุคคล และปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นไปได้ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพของแจนซ์และเบคเกอร์ (Janz & Becker, 1984) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ด้าน จำนวน 44 ข้อ เป็นดังนี้

1. ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อภาวะความดันโลหิตสูง จำนวน 10 ข้อ ได้แก่คำถามข้อ 1-10
2. ด้านการรับรู้ความรุนแรงของภาวะความดันโลหิตสูง จำนวน 15 ข้อ ได้แก่คำถามข้อ 11-25
3. ด้านการรับรู้ภาวะคุกคามของภาวะความดันโลหิตสูง จำนวน 6 ข้อ ได้แก่คำถามข้อ 26-31

4. ด้านการรับรู้ความเป็นไปได้ของการปฏิบัติพฤติกรรม จำนวน 13 ข้อ ได้แก่คำถามข้อ 32-44
ป้องกันภาวะความดันโลหิตสูง

ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามทางบวกและคำถามทางลบ ข้อคำถามทางบวก คือ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อภาวะความดันโลหิตสูง การรับรู้ความรุนแรงของภาวะความดันโลหิตสูง การรับรู้ภาวะคุกคามของภาวะความดันโลหิตสูง การรับรู้ความเป็นไปได้ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันภาวะความดันโลหิตสูง ส่วนข้อคำถามทางลบ คือ การรับรู้ภาวะคุกคาม 2 ข้อ (ข้อ 30 และ 31)

ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	คำตอบนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	คำตอบนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมาก
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	คำตอบนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	คำตอบนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด

กำหนดค่าคะแนนระดับความคิดเห็น/ความรู้สึกในแต่ละข้อคำถามดังนี้

ข้อคำถามทางบวก		ข้อคำถามทางลบ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4 คะแนน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน
เห็นด้วย	3 คะแนน	เห็นด้วย	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน	ไม่เห็นด้วย	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4 คะแนน

การแปลผลค่าคะแนนปัจจัยด้านการรับรู้ของบุคคล และปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นไปได้ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกัน โดยรวมและรายด้านพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบสอบถามทั้งรายด้านและโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคะแนนเป็น 4 ระดับด้วยวิธีกำหนดอันตรภาคชั้นนำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุดหารด้วยจำนวนชั้นที่ต้องการ (ชูศรี, 2546) และกำหนดช่วงคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการรับรู้
1.00-1.75	ต่ำ
1.76-2.50	ปานกลาง
2.51-3.25	สูง
3.26-4.00	สูงมาก

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความดันโลหิตสูง ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน จำนวน 23 ข้อ เป็นดังนี้

1. ด้านการควบคุมน้ำหนักตัว	จำนวน 3 ข้อ	ได้แก่คำถามข้อ 1-3
2. ด้านพฤติกรรมการรับประทานอาหาร	จำนวน 6 ข้อ	ได้แก่คำถามข้อ 4-9
3. ด้านการออกกำลังกาย	จำนวน 4 ข้อ	ได้แก่คำถามข้อ 10-13
4. ด้านการผ่อนคลายความเครียด	จำนวน 6 ข้อ	ได้แก่คำถามข้อ 14-19
5. ด้านการลดพฤติกรรมที่เป็นปัจจัยเสี่ยง	จำนวน 4 ข้อ	ได้แก่คำถามข้อ 20-23

ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามทางบวกและคำถามทางลบ ข้อคำถามทางบวก คือ ด้านการควบคุมน้ำหนักตัว (ข้อ 1-3) ด้านการออกกำลังกาย (ข้อ 10-12) ด้านการผ่อนคลายความเครียด (ข้อ 14-19) ส่วนข้อคำถามทางลบ คือ ด้านพฤติกรรมการรับประทานอาหาร (ข้อ 4-9) ด้านการออกกำลังกาย (ข้อ 13) และด้านการลดพฤติกรรมที่เป็นปัจจัยเสี่ยง (ข้อ 20-23)

ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นทุกวันใน 1 สัปดาห์
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นสัปดาห์ละ 4-6 วัน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นสัปดาห์ละ 1-3 วัน
ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง	เคยปฏิบัติกิจกรรมนั้นเลยใน 1 สัปดาห์

กำหนดค่าคะแนนระดับการปฏิบัติพฤติกรรมแต่ละข้อคำถามดังนี้

ข้อคำถามทางบวก		ข้อคำถามทางลบ	
ปฏิบัติเป็นประจำ	4 คะแนน	ปฏิบัติเป็นประจำ	1 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	3 คะแนน	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	2 คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	2 คะแนน	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	3 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	1 คะแนน	ไม่เคยปฏิบัติ	4 คะแนน

การแปลผลค่าคะแนนของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโดยรวมและรายด้านพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบสอบถามทั้งรายด้าน และโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคะแนนเป็น 4 ระดับ ด้วยวิธีกำหนดอันตรายภาคขึ้น นำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุดหารด้วยจำนวนชั้นที่ต้องการ (ชูศรี, 2546) และกำหนดช่วงคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกัน
1.00-1.75	ต่ำ
1.76-2.50	ปานกลาง
2.51-3.25	สูง
3.26-4.00	สูงมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ นายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอายุรศาสตร์ โรคระบบไหลเวียนและหลอดเลือด อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักศาสนาอิสลาม และพยาบาลวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานโรคไม่ติดต่อในชุมชน หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างและนำไปหาค่าความเที่ยง

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยร่วมด้านศาสนา แบบสอบถามปัจจัยด้านการรับรู้ของบุคคล ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นไปได้ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกัน และแบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันภาวะความดันโลหิตสูงของสตรีไทยมุสลิมกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นความดันโลหิตสูงที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 20 ราย และนำมาคำนวณหาความค่าเที่ยง (reliability) จากความสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือแบบสอบถามปัจจัยร่วมด้านศาสนา เท่ากับ 0.76 แบบสอบถามปัจจัยด้านการรับรู้ของบุคคล และปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นไปได้ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันภาวะความดันโลหิตสูง เท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันภาวะความดันโลหิตสูงของสตรีไทยมุสลิมกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นความดันโลหิตสูง เท่ากับ 0.73 หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามดังกล่าวไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อไป

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย และในระหว่างการเข้าร่วมวิจัยกลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวจากการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใดๆ รวมถึงชี้แจงให้ทราบว่าข้อมูลที่ได้อาจมาจากกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการปกปิด

เป็นความลับ โดยการลงรหัสไม่บอกชื่อ-สกุล และจะนำเสนอในภาพรวมเฉพาะงานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมวิจัย จากนั้นผู้วิจัยจึงเริ่มทำการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรสตรีไทยมุสลิมที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยเสนอแบบคำร้องถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อขออนุมัติหนังสือชี้แจงวัตถุประสงค์การทำวิจัย และขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังผู้อำนวยการโรงพยาบาลบาเจาะ

1.2 คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์มีหนังสืออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงโรงพยาบาลบาเจาะ

2. ขั้นตอนดำเนินการ

2.1 นำหนังสือมอบให้ผู้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบาเจาะ ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์การทำวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสตรีไทยมุสลิมในเขตความรับผิดชอบของโรงพยาบาลบาเจาะ

2.2 ผู้วิจัยติดต่อกำนันตำบลบาเจาะเพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือใช้พื้นที่ทำการคัดกรองค้นหากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.3 ผู้วิจัยติดต่อหัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชนขอความอนุเคราะห์ทะเบียนประชากรสตรีไทยมุสลิมที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปในเขตความรับผิดชอบของโรงพยาบาลบาเจาะ และขอความร่วมมืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นผู้ประสานงานในพื้นที่ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 ผู้วิจัยเลือกหมู่บ้านที่มีประชากรสตรีไทยมุสลิมอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมากที่สุดเพื่อจัดทำทะเบียนการคัดกรองค้นหากลุ่มตัวอย่าง

2.5 ผู้วิจัยเข้าพบอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ หมายวัน เวลา และสถานที่ทำการคัดกรองค้นหากลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสม

2.6 ผู้วิจัยเข้าพบประชากรตามที่ได้มีการนัดหมายไว้ล่วงหน้า ผู้วิจัยแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงดำเนินการคัดกรองค้นหากลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนจนได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ

2.7 ผู้วิจัยรวบรวมผลการคัดกรองประชากรที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นความดันโลหิตสูง แจกจ่ายชื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นผู้ประสานการนัดหมายขอความ

ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่จัดเตรียมไว้เป็นรายบุคคล

2.8 ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างขอความร่วมมือในการวิจัยและให้การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างพร้อมเข้าร่วมในการวิจัยจึงดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลตามแบบสอบถามที่จัดเตรียมไว้ โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30-50 นาที จนครบตามจำนวนที่ต้องการ

2.9 ตรวจสอบความสมบูรณ์ ครอบคลุมของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยร่วมด้านศาสนา ปัจจัยด้านการรับรู้ของบุคคล และปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นไปได้ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรค โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งรายด้านและโดยรวม
3. วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมป้องกันภาวะความดันโลหิตสูงของสตรีไทยมุสลิมกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นความดันโลหิตสูง โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งรายด้านและโดยรวม
4. วิเคราะห์อำนาจในการทำนายของตัวแปรอิสระ ได้แก่ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อภาวะความดันโลหิตสูง การรับรู้ความรุนแรงของภาวะความดันโลหิตสูง การรับรู้ภาวะคุกคามของภาวะความดันโลหิตสูง บรรทัดฐานค่านิยมหรือวัฒนธรรมอิสลาม ประวัติการเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัวด้วยภาวะความดันโลหิตสูง การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันภาวะความดันโลหิตสูง และการรับรู้ความเป็นไปได้ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันภาวะความดันโลหิตสูงต่อตัวแปรตามคือพฤติกรรมป้องกันภาวะความดันโลหิตสูงของสตรีไทยมุสลิมกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นความดันโลหิตสูง โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการทดสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือข้อตกลงเบื้องต้นที่เกี่ยวกับตัวแปร (ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม) และข้อตกลงเบื้องต้นที่เกี่ยวกับค่าคลาดเคลื่อนดังนี้

1. การแจกแจงปกติ (normality) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม และค่าคลาดเคลื่อน การแจกแจงปกติ โดยใช้รูปภาพ histogram และ normal probability plots ถ้าผลการทดสอบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าข้อมูลมีการแจกแจงปกติ

2. ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (linearity) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และระหว่างค่าคลาดเคลื่อนกับค่าประมาณตัวแปรตาม โดยใช้รูปภาพ scatter plot (ทดสอบ linearity ค่าคลาดเคลื่อน) และ partial regression plot (ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าคลาดเคลื่อนและตัวแปรตาม)

3. ความแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนคงที่ (constant variance) ตรวจสอบโดยใช้รูปภาพ scatter plot เช่นเดียวกับการทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของค่าคลาดเคลื่อน

3. ความเป็นอิสระของค่าความคลาดเคลื่อน (autocorrelation) โดยใช้สถิติทดสอบ Durbin-Watson ถ้ามีค่าใกล้ 2 (ค่าระหว่าง 1.5-2.5) ถือว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ โดยที่ตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูง สามารถตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ในตารางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (correlation matrix) ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับหรือมากกว่า .80 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูง

ผลการทดสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

1. การกระจายของข้อมูลของตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และค่าคลาดเคลื่อนพบว่ามีแจกแจงแบบปกติ

2. ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (linearity) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และระหว่างค่าคลาดเคลื่อนกับค่าประมาณตัวแปรตาม พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (collinearity/ multicollinearity) พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของตัวแปรอิสระที่ศึกษาทั้ง 7 ตัวมีค่าไม่เกิน 80 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูง

4. ความแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อน พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่คงที่ (constant variance)

5. ความเป็นอิสระของค่าคลาดเคลื่อน (independence of residuals / autocorrelation) โดยใช้สถิติทดสอบ Durbin-Watson พบมีค่าเท่ากับ 1.42 ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลง